

Nastava i studenti na Filozofskome fakultetu

Student u središtu – glavni je moto Sveučilišta u Zagrebu i Filozofskoga fakulteta već 150 godina. Takav je pristup studentu nesumnjivo i odgovor na pitanje zašto je Filozofski fakultet do danas među maturantima i prvostupnicima visoko na ljestvici najpoželjnijih fakulteta. Filozofski je fakultet visokoškolska ustanova koja već desetljećima upisuje studente na studije iz područja društvenih i humanističkih znanosti, što uključuje i različite filologije, najbrojnije u Hrvatskoj. Ključnu pozitivnu ulogu ima dvopredmetnost – mogućnost studiranja dviju studijskih grupa, koja je za srodne studijske grupe uvedena već 1952. godine, a dvije godine poslije omogućen je i slobodan izbor dvaju studija. Organizacijsku složenost dvopredmetnih studija studenti svladavaju zahvaljujući svojoj motiviranosti i svijesti o većoj konkurentnosti na tržištu rada te neupitnoj dostupnosti nastavnika i ostalih zaposlenika Filozofskoga fakulteta. Upravo je dvopredmetnost važna komparativna prednost, a raznolikost studijskih programa i bogatstvo sadržaja ključna misija Fakulteta sukladna politici Sveučilišta u Zagrebu.

Najveći društveno-humanistički fakultet u Republici Hrvatskoj po broju zaposlenih i po broju studijskih programa kontinuirano i uspješno brine o svojim studentima unatoč nepovoljnim demografskim okolnostima, ali i vrlo zahtjevnim ratnim, poratnim te poslijepotresnim i pandemijskim uvjetima, kad se nastava u kontinuitetu odvijala. Upravo su odnos nastavnika prema studentima, briga za studentsku populaciju na različitim razinama i iz različitih rakursa, kvaliteta studijskih programa i odgovornost prema cjelokupnom nastavnom procesu zaslužni za to da unatoč povećanu broju konkurentnih državnih i privatnih humanističkih i društvenih studija Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i dalje visoko kotira među maturantima koji žele nastaviti svoje obrazovanje.

Tijekom ak. god. 2022/23. nastava se izvodila na 44 sveučilišna studijska programa na prijediplomskoj razini i na 47 studijskih programa na diplomskoj razini, na jednom integriranom, na dvama slobodnim trogodišnjim studijskim programima, na 14 doktorskih studija i na dvama specijalističkim studijima. Svake se godine redovito i pravovremeno utvrđuju i objavljuju preduvjeti za upis prve godine prijediplomskoga i diplomskoga studija.

Postupak upisa na Filozofski fakultet mijenjao se tijekom desetljeća. Nekadašnje izravne upise zamijenili su prijamni ispiti, zasebni za svaki studij, a 2002. uveden je novi razredbeni ispit, jedinstven za sve pristupnike, koji se sastojao od četiriju dijelova: testa apstraktnoga mišljenja, testa kojim se provjerava poznavanje gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika, testa opće kulture i testa opće obaviještenosti. Od 2022. studenti ne polažu razredbeni ispit ni na jednome studiju na Fakultetu osim predispita na kojima se procjenjuje znanje za pojedine filološke studijske grupe. Studenti se upisuju na osnovi rezultata postignutih na državnoj maturi i ocjena tijekom srednjoškolskog obrazovanja.

Na Filozofskome fakultetu trenutno studira 6 351 student, od toga 6 126 studenata na prijediplomskim i diplomskim studijima te 225 studenata na doktorskim i specijalističkim studijima. Među njima su i 92 gostujuća

studenta iz 24 države, zahvaljujući nekom od međunarodnih programa razmjene (Erasmus+, CEEPUS, bilateralni ugovori). Tijekom ak. god. 2022/23. upisano je četvero studenata koji paralelno studiraju na nekome drugome fakultetu i 82 studenata koji su nakon studija na drugim fakultetima upisali Filozofski fakultet. Na studijskim boravcima u inozemstvu boravilo je 112 naših studenata.

Ak. god. 2022/23. prvu godinu prijediplomskoga studija upisalo je 929 studenata, a prvu godinu diplomskoga studija 560 studenata. Ukupno je deset inozemnih studenata upisalo Filozofski fakultet. Na specijalističke i doktorske studije upisalo se 78 studenata.

Svoj je prijediplomski studij u ak. god. 2022/23. završilo 679 studenata, a 784 diplomski studij, što je znatno povećanje u odnosu na prethodnu akademsku godinu, u kojoj je prijediplomski studij završilo 580 studenata, a diplomski 592 studenta. U ak. god. 2022/23. akademski naziv sveučilišni specijalist steklo je šestoro, a stupanj doktora znanosti 74 pristupnika.

Stopa završnosti sveučilišnih studija Filozofskoga fakulteta iznosi 69,7% (na prijediplomskoj razini 57,8%, a na diplomskoj 84,8%), što Fakultet svrstava u gornju granicu stope završnosti visokog obrazovanja u Europi.

Od 2013. godine i početka evidentiranja nastavnih obaveza kroz sustav ISVU do 30. 9. 2023. na Fakultetu je prijediplomske studije završilo 6 768 studenata, i to 5 204 žene i 1 564 muškaraca. U istome je razdoblju na diplomskome studiju diplomiralo 5 393 studenata čije su nastavne obaveze vođene kroz sustav ISVU, i to 4 193 žene i 1 200 muškaraca.

Na putu od upisa studija pa sve do njegova završetka studentice i studente prate i podupiru službe i centri kojima je temeljna svrha upravo administrativna, logistička, informacijska i informatička podrška tijekom studiranja.

STUDENTSKA SLUŽBA

Studentska služba, popularno zvana Referada, prva je služba osnovana na Fakultetu. Zaposlenici Studentske službe studente svakodnevno i pravovremeno obavještavaju o tijeku njihova studija i daju im smjernice relevantne za studiranje. Osim kontaktno studenti odgovore dobivaju i na pitanja upućena e-poštom, što dodatno ubrzava protočnost informacija i studentima olakšava pristup svim podacima.

U Studentskoj službi obavlja se i upis studenata u prvu godinu prijediplomskih i diplomskih studija te drugih slobodnih i integriranih studija. Od trenutka upisa studenata u prvu godinu na Filozofski fakultet i studij tijekom svih godina studiranja te naposljetku kad ih formalno ispraćaju kao nove članove akademske zajednice zaposlenici Studentske službe prate status svakoga studenta i pružaju mu administrativnu podršku – upis i ispis kolegija, nastavak studija, izdavanje potvrda vezanih uz reguliranje statusa studenta i ostvarivanja različitih prava (zdravstveno osiguranje, smještaj u domu, roditeljska mirovina i sl.). Zaposlenici Studentske službe evidentiraju potrebne podatke u sustav ISVU, a zaduženi su i za izdavanje potvrda o položenim ispitima i ocjenama (prijepis ocjena), potvrda o završetku studija te izradu diploma, organizaciju promocija, provjeru vjerodostojnosti diploma i komunikaciju s drugim institucijama i poslodavcima u vezi s upitima o nekadašnjim ili sadašnjim studentima Fakulteta. Studentska služba automatizirala je postupak izrade diploma korištenjem softverskoga robota koji ključne informacije o diplomama bilježi u sustav ulančanih blokova (engl. *block-chain*). Od 13. prosinca 2021. u funkciji je Sustav za provjeru vjerodostojnosti diploma, koji poslodavcima

Djelatnici Studentske službe, 2024.

omogućuje da skeniranjem QR-koda s poleđine diplome dobiju potvrdu o njezinoj vjerodostojnosti. Sustav je nastao na temelju inovacije za koju je Hrvoje Stančić, prodekan za organizaciju i razvoj, nagrađen srebrnom medaljom za inovacije na 20. međunarodnoj izložbi inovacija ARCA 2022 održanoj u Zagrebu 2022. godine.

Zahvaljujući digitalizaciji različitih procesa nužnih za kvalitetniji rad Studentske službe i uvođenju aplikacije *Molbe*, koju je 2020. osmislio i izradio tadašnji obnašatelj dužnosti prodekana za nastavu i studente Krešimir Pavlina, znatno je olakšan i upisni postupak. Od 2020. godine upisi na Filozofski fakultet provode se mrežno. Time se Fakultet svrstao među prve visokoškolske ustanove u Republici Hrvatskoj koje su prekinule dotadašnju praksu kontaktnih upisa, što završetak postupka upisa znatno ubrzava, a studentima se omogućuje da upis obave bez dodatnih troškova vezanih uz putovanje i smještaj u Zagrebu.

I tijekom pandemije virusa korone zaposlenici Studentske službe svakodnevno su bili dostupni studentima – i na Fakultetu i mrežno – pa je u tom razdoblju odgovoreno na više od 6 000 studentskih upita. Ak. god. 2022/23. u okviru aplikacije *Molbe* odaslano je oko 9 000 odgovora, više od 12 000 e-poruka te je odgovoreno na otprilike 11 000 telefonskih poziva.

U Studentskoj službi trenutačno radi petero djelatnika – Sanja Bahun Golub, Ida Belaj, Izidora Herold, Hrvoje Jakopčević i Nikolina Knežević – koji ulažu napor i iznimnu volju i trud u modernizaciju rada same

Predstavnici Filozofskoga fakulteta na 28. smotri Sveučilišta u Zagrebu, 2023.

službe. O važnosti Studentske službe studentima i Fakultetu u cijelosti govore i nagrade Filozofskoga fakulteta koje su više puta dodijeljene zaposlenicima – Sanji Bahun Golub (2016), Nikolini Knežević (2019), Mariji Brekalo (2020), Hrvoju Jakopčeviću (2021).

INFOCENTAR I STUDENTSKI ANGAŽMAN U PREDSTAVLJANJU FAKULTETA

Sve potrebne informacije vezane uz studij, ali i studentski život studenti mogu dobiti i od svojih kolega studenata u Infocentru, koji su tijekom cijele akademske godine svakodnevno dostupni u svojem prostoru desno od ulaza u fakultetsku zgradu pa se opravdano smatraju i desnom rukom maturantima i svojim kolegama studentima te Studentskoj službi i Upravi, posebno prodekanu za nastavu i studente. Samo u ak. god. 2022/23. djelatni studenti odgovorili su na oko 1 500 upita u prostoru Infocentra, oko 2 700 telefonskih poziva te uputili oko 4 500 odgovora na upite e-poštom. Organizacijski i ustrojstveno zamišljen kao suradnički centar i studentsko-generacijski izvor informiranja, podrške i povezivanja, Infocentar potvrđuje opravdanost odluke o osnivanju 1999. godine. Studenti angažirani u Infocentru najčešće su prva adresa svim potencijalnim budućim studentima u vrijeme prijave na Fakultet i cjelokupna upisnoga postupka na prijediplomske i diplomatske studije te ključna spona između Fakulteta i studenata. Istodobno neposredno surađuju s voditeljem upisa i Studentskom službom.

Infocentar je posebno aktivan u organizaciji predstavljanja Fakulteta na Smotri Sveučilišta u Zagrebu, Orijentacijskim danima te raznim drugim događanjima na kojima se promoviraju fakultetski studijski programi, uredi i službe te ostali studentima relevantni sadržaji. Za sve postignute rezultate Infocentar je 2021. godine dobio posebnu nagradu Fakulteta. Ujesen 2023. godine samo tijekom mjesec dana djelatni studenti Infocentra zajedno s voditeljicom Ureda za informiranje Mirkom Badrov predstavili su Fakultet u četirima srednjim školama u Zagrebu i Zagrebačkoj županiji te na Smotri Sveučilišta.

Ustrajno unapređivanje rada potvrđuje i nova mrežna stranica (<https://infocentar.ffzg.unizg.hr/>), koja korisnicima omogućuje brz i jednostavan pristup informacijama o Fakultetu. Krajem ak. god. 2022/23. preuređena je i prostorija u kojoj je Infocentar smješten, što je značajno poboljšalo uvjete rada.

Trenutačno u Infocentru rade četiri studentice: voditeljica Lana Storjak te Monika Mijić, Nika Pulig i Julija Žiži.

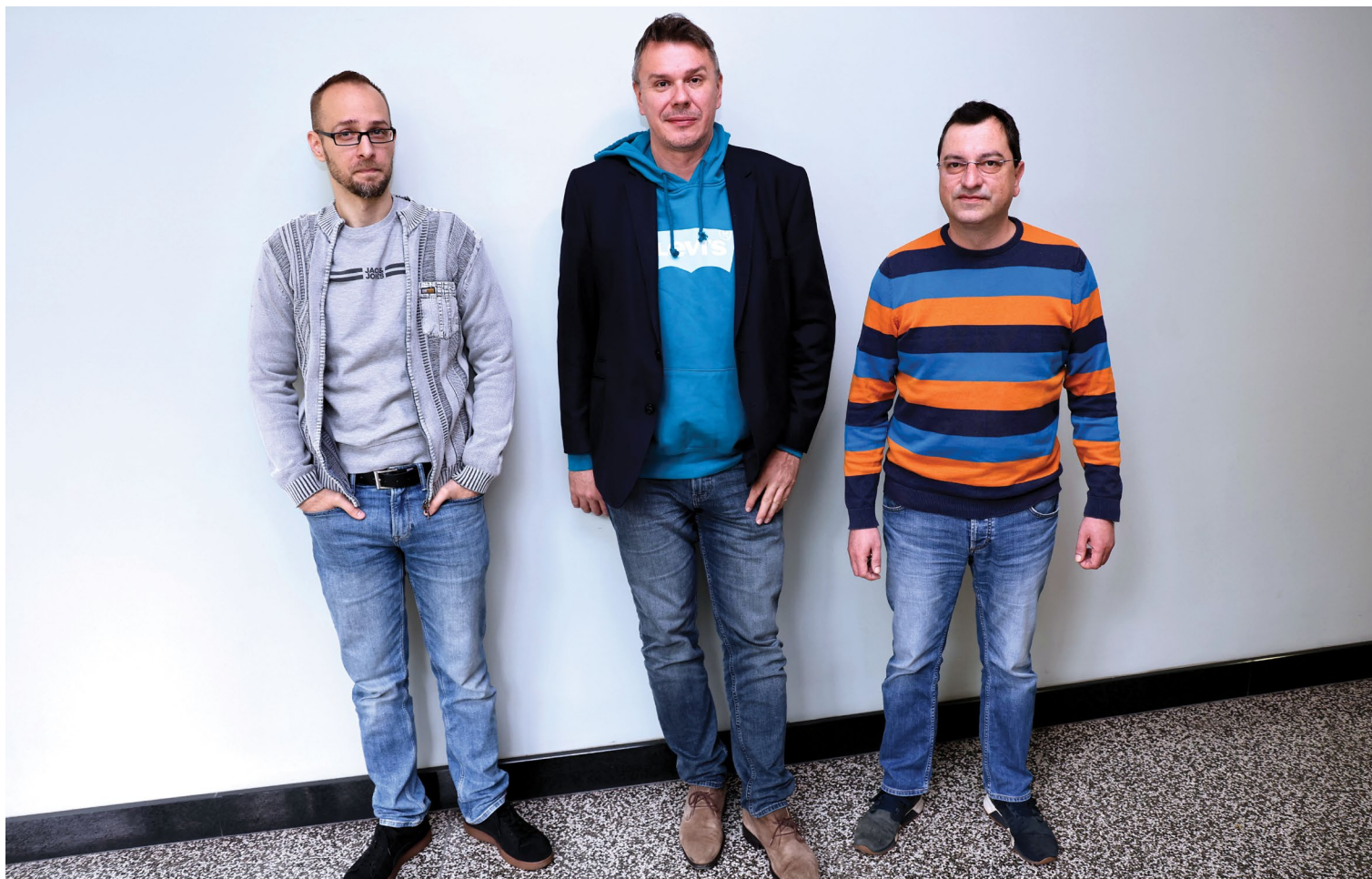
URED ZA ISVU

ISVU, Informacijski sustav visokih učilišta, sveučilišna je informacijska mreža koja olakšava administrativno poslovanje na visokom učilištu. Na Filozofskome se fakultetu koristi od 2007. godine. Od početka uvođenja ISVU-a na Filozofski fakultet glavna ISVU-koordinatorica bila je Ivana Sudarević, koja je od 2013. do 2020. bila i voditeljica Ureda za ISVU. Potom je voditeljstvo Ureda preuzeo Daniel Kruhek, a Božidar Škvorc je ISVU-koordinator. Zahvaljujući iznimnim naporima zajedno sa Studentskom službom skrbe o 6 150 upisanih studenata. Uz evidenciju upisanih studenata kroz sustav ISVU vode se prijediplomski, diplomski i integrirani studiji, a u skoroj budućnosti tako će se voditi i doktorski i specijalistički studiji te programi cjeloživotnoga učenja.

ISVU pruža određene podatke o veličini Fakulteta i količini nastavnih aktivnosti. Ilustracije radi ak. god. 2022/23. evidentirano je ukupno 6 197 upisnih listova, zabilježeno je 55 995 izlazaka na 10 644 ispitna termina iz 2 720 kolegija te je izdano 8 990 e-potvrda.

Ured studentima pruža podršku u obavljanju uobičajenih aktivnosti vezanih uz upisivanje kolegija, evidenciju ispitnih rokova, prijavljivanje i odjavljivanje ispita, unos ocjena, evidenciju školarina, izdavanje potvrda, generiranje završnih dokumenata i izvedbenih planova te drugih aktivnosti. U nadležnosti je Ureda za ISVU i priprema provedbe mrežne ankete za vrednovanje rada nastavnika, koja studentima pruža priliku da iznesu mišljenje o radu nastavnika i kvaliteti nastave te vlastite prijedloge kako bi se nastavni proces unaprijedio. U ak. god. 2022/23. uspješno je provedena sveobuhvatna anketa na prijediplomskim i diplomskim studijima.

Iznimno je dobra suradnja Sveučilišnoga računskog centra (SRCE) i Ureda za ISVU. Podaci iz sustava pogodni su za razne analize i pomažu korisnicima u sagledavanju stanja, a iznimno su bili korisni tijekom reakreditacijskih postupaka. Ukidanjem klasičnih indeksa neposredno prije početka pandemije korone ostvareni su uvjeti za to da se završni dokumenti (diploma i dopunske isprave) ispisuju izravno iz sustava ISVU, a početkom 2021. godine studentima je uvedena mogućnost izdavanja potvrda o upisu s elektroničkim pečatom i prijepisom ocjena na hrvatskom i engleskom jeziku koje studenti zaprimaju e-poštom, što je olakšalo poslovanje, posebno u pandemijskim uvjetima. Osnovne informacije o sustavu ISVU na Filozofskome fakultetu dostupne su na mrežnoj adresi <https://isvu.ffzg.unizg.hr/>.

Djelatnici Ureda za ISVU, 2024.

CENTAR ZA POTPORU E-UČENJU

Kvaliteti studiranja na Filozofskome fakultetu uvelike pridonosi Sustav učenja na daljinu *Omega* (<http://omega.ffzg.hr>), koji Fakultet razvija od 2004. godine. Njime se koristi više od 9 800 korisnika. *Omega* je rezultat procesa evaluacije, testiranja i odabira programskoga rješenja za upravljanje e-učenjem provedena u sklopu projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta „Organizacija informacija i znanja u elektroničkom obrazovnom okruženju“ (OIZEOO) voditeljice Jadranke Lasić-Lazić na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Trenutačno na Fakultetu postoji preko 4 500 e-kolegija na svim trima sveučilišnim razinama: prijediplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj.

Centar za potporu e-učenju (CPEU) osnovan je krajem lipnja 2013. odlukom Vijeća Filozofskoga fakulteta s ciljem sustavne potpore e-učenju i uvođenju novih obrazovnih tehnologija. U Centru je zaposlen Jasmin Klindžić. Zadaća je Centra održavanje Sustava učenja na daljinu *Omega*, primjena obrazovnih tehnologija u nastavi, obrazovanje nastavnika i studenata o obrazovnim tehnologijama i pružanje podrške svim korisnicima tih tehnologija. Od 2013. godine održano je više stotina radionica za nastavnike i studente prve godine prijediplomskih studija, a od 2019. edukacija za studente prve godine provodi se u obliku sveobuhvatna

Sastanak na daljinu djelatnika Centra za potporu e-učenju.

mrežnoga tečaja. U ak. god. 2022/23. u deset radnih dana tečaj je pohađalo 766 bruceša, koji su pritom ostvarili više od 224 000 pristupa mrežnim aktivnostima i sadržajima.

Osim edukacije CPEU pruža i telefonsku i mrežnu podršku studentima, nastavnicima, pročelnicima odsjeka i Upravi Fakulteta te izdaje tiskane i mrežne upute (priručnici, upute za studente i nastavnike, *YouTube*-kanal s videouputama za studente, *Facebook*-profil).

Život i rad studenata i nastavnika od ljetnoga semestra ak. god. 2019/20. i proglašenja pandemije izazvane virusom korone te tijekom *lockdowna* i u poslijepotresnome razdoblju, jednako kao i u ratnim i poratnim godinama, zahtijevao je ozbiljan pristup i različite modele prilagodbe rada novim okolnostima. Zahvaljujući iznimnim naporima voditelja Centra te svih uključenih nastavnika nastava se i tijekom protupandemijskoga *lockdowna* mogla neometano održavati i pratiti preko već punoljetnoga Sustava za učenje na daljinu *Omega*.

CPEU od 2015. godine u suradnji s Knjižnicom Filozofskoga fakulteta i Uredom za studente s invaliditetom obavlja prilagodbu literature za slijepe i slabovidne studente; dosad je obrađeno više stotina naslova. U suradnji s *Croaticumom* – Centrom za hrvatski kao drugi i strani jezik, a na inicijativu Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, CPEU je stvorio i održava dva besplatna otvorena mrežna tečaja za učenje hrvatskoga jezika (inicijalno namijenjena hrvatskom iseljeništvu, no otvorena svima) na razinama A1 (2017) i A2 (2018) prema ZEROJ-u, koji u lipnju 2023. imaju više od 16 000 polaznika.

URED ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

Tijekom višedesetljetnih nastojanja da se studentima s invaliditetom boravak na Fakultetu olakša napravljeno je više ključnih prilagodbi pristupnoga prostora Fakultetu, sanitarnih čvorova i učionica, ponajviše zahvaljujući zalaganju fakultetskih uprava u vrijeme dekana Nevena Budaka, a potom i dekana Miljenka

Jurkovića, kad je instaliran i lift prilagođen studentima s invaliditetom. Godine 2008. objavljena je brošura *Rad sa studentima s invaliditetom. Informacije za nastavnike*, koju je uredio Vladimir Kolesarić. Sva su ta nastojanja ukazala na potrebu za osnivanje Ureda za studente s invaliditetom. Ured je osnovan 2015. godine na poticaj profesorice Nataše Jokić Begić s Odsjeka za psihologiju. Sve većemu broju upisanih studenata s invaliditetom Ured je mjesto za osiguravanje jednakih mogućnosti i pružanje pomoći studentima i njihovim nastavnicima, ali ujedno i mjesto okupljanja studenata kojima pomažu njihovi kolege studenti – obrazovni asistenti. Osnivanjem Ureda koji im nesumnjivo jamči sigurnost u novim, posebno izazovnim okolnostima te pruža samopouzdanje zamjetno je poboljšana kvaliteta studija studenata s invaliditetom, ali i povećana svijest o njihovoj prisutnosti na Fakultetu, prepoznatljivom po otvorenosti i inkluzivnosti. Zahvaljujući višegodišnjemu trudu nastavnika i stručnjaka studenti s invaliditetom mogu steći zvanje s kojim će biti ravnopravno konkurentni na tržištu rada.

U ak. god. 2022/23. 63 studenta koristila su pravo prednosti pri upisu zbog nekog oblika invaliditeta, a 81 student bio je korisnik usluga Ureda. Fakultet se pobrinuo i za cjelodnevni prijevoz prilagođenim vozilom, a prema novomu modelu financiranja uvedenomu 2019. pokriva i ukupan trošak prijevoza. O integriranosti studenata s invaliditetom svjedoči i aktivnost studenata Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti koji su razvili aplikaciju za organizaciju asistencije i prijevoza. Prostorije Fakulteta uglavnom su prilagođene studentima s invaliditetom, ponajprije zahvaljujući dizalima, a studenti se koriste i zasebno u potpunosti prilagođenom i potrebnim računalima opremljenom prostorijom u kojoj im se pruža stručna i administrativna podrška. U Uredu je ujedno i prostor namijenjen za druženje, učenje i odmor. U suradnji s tvrtkom "Ikea" uređen je i prostor u auli Fakulteta gdje se studenti mogu družiti i učiti sa svojim kolegama.

Značajan broj nastavnih materijala dostupan je mrežno, osobito od početka pandemije, zahvaljujući suradnji Ureda, Knjižnice i Centra za potporu e-učenju.

Ured za studente s invaliditetom zbog rada i skrbi o studentima uzor je i drugim sveučilišnim sastavnicama pa i inozemnim sveučilištima. U okviru programa „Developing Inclusive Education for Students with Disabilities in Sri Lankan Universities“, koji u partnerstvu s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom provodi Sveučilište Preradeniya u Šri Lanci, petnaest predstavnika sveučilišta (nastavnika i stručnih djelatnika) iz Šri Lanke posjetilo je 2022. godine Filozofski fakultet, odnosno Ured za studente s invaliditetom. U veljači 2023. godine Fakultet su posjetili predstavnici škola iz Walesa i Sjeverne Irske i upoznali se s fakultetskim sustavom potpore studentima s invaliditetom te udrugom *Kako si?*, koja je u doba pandemije započela s radom u okviru kolegija profesorice Nataše Jokić Begić.

O rezultatima Ureda u cijelosti svjedoči i Izvješće stručnoga povjerenstva o reakreditaciji Filozofskoga fakulteta Agencije za znanost i visoko obrazovanje, u kojemu je Ured za studente s invaliditetom prepoznat kao primjer dobre prakse pružanja uzorne podrške. Voditeljica Ureda Marina Šimunec Zović ujedno aktivno sudjeluje u radu Koordinacije pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za podršku u visokom obrazovanju, što je potvrda prepoznatljivosti i u stručnim krugovima i svojevrsno priznanje voditeljčina kvalitetna rada.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE ZA STUDENTE FILOZOFSKOGA FAKULTETA I PODRŠKA PSIHOFIZIČKOM ZDRAVLJU STUDENATA

U želji da se studentima pruži potrebna i odgovarajuća psihološka pomoć u proljeće 1998. godine na inicijativu nastavnika Odsjeka za psihologiju osnovano je Savjetovalište za studente Filozofskoga fakulteta.

Savjetovališta nudi individualnu stručnu psihološku pomoć, mrežno savjetovanje te različite edukativne i savjetodavne sadržaje dostupne u tiskanom obliku i na mrežnim stranicama. Stručne savjetateljice psihologinje pružaju psihološku podršku studentima i olakšavaju postizanje akademskih i životnih uspjeha te uvelike sudjeluju u unapređenju kvalitete života i razvoja osobnih potencijala svih studenata. Savjetovališta kontinuirano organizira edukativne radionice, trening uspješnog učenja te vodi niz grupa koje olakšavaju studiranje. Na mrežnim stranicama Savjetovališta dostupno je 15 tematskih brošura vezanih uz postavljanje ciljeva, plan učenja, pripremu za učenje, vođenje bilježaka, pripremu seminara i pisanja, rješavanje matematičkih problema, ali i uz perfekcionizam, strah, ispitnu i socijalnu anksioznost i sl. Dostupne su i brošure za bruceše *Dobrodošli bruceši* i *Letak za bruceše* te niz korisnih sadržaja i mrežnih poveznica za snalaženje u studentskome životu.

Svjesni važnosti mentalnoga zdravlja kao ključna preduvjeta za redovito izvršavanje studijskih obveza, studenti se sve češće obraćaju Savjetovalištu, u kojemu stručnu pomoć pruža tim psihologa educiranih u području kliničke psihologije, psihologije savjetovanja i različitih psihoterapijskih pravaca. Samo u ak. god. 2022/23. Savjetovalištu se obratilo 214 studenata, a 30 savjetateljica održalo je 1 470 termina. Savjetateljice studentima pomažu u suterenskome prostoru Fakulteta pod motom *Iz podruma do vrhunca kvalitetnog studentskog života*. Zahvaljujući financijskoj podršci Fakulteta studenti ne plaćaju usluge Savjetovališta.

Voditeljica je Savjetovališta Tanja Jurin. Sve osnovne informacije dostupne su na mrežnoj stranici www.savjetovaliste.unizg.ffzg.hr. Studentske pohvale o radu i trudu uključenih savjetateljica svjedoče o nužnosti pružanja psihološke pomoći na samome Fakultetu, a rezultati osvještavaju važnost brige za mentalno zdravlje studenata kao jedan od važnih čimbenika u odnosu između studenata i nastavnika. Zahvaljujući višegodišnjim nastojanjima Savjetovališta da pomogne što većemu broju studenata, ali i razumijevanju Sveučilišta u Zagrebu za probleme studenata, posebno nakon potresa i zbog pandemije, prepoznata je i višekratno iskazivana potreba za osnivanjem Klinike za psihološku pomoć uz podršku Grada Zagreba i Sveučilišta u Zagrebu.

Tijekom pandemije Fakultet je uspješno surađivao i s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar kako bi se pomoglo studentima koji zbog kroničnih bolesti nisu mogli zadovoljiti nužne nastavne obveze. Za brigu o psihofizičkome zdravlju studenata, posebno u vrijeme pandemije virusa korone, Tihana Marković, specijalistica školske i adolescentne medicine, nagrađena je 2022. godine posebnim priznanjem Filozofskoga fakulteta.

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA, STUDENTSKA PRAVA I MOGUĆNOSTI

Zamjetni su veliki iskoraci u vidljivosti Fakulteta zahvaljujući redovitim objavama o uspjesima studenata, studentskim aktivnostima i događanjima vezanima uz njih na mrežnim stranicama te na fakultetskoj Facebook-stranici. Sve relevantne obavijesti i upute studenti dobivaju e-poštom na fakultetskoj mejling-listi student-svima@ff.unizg.hr.

Nastavnici i uredi članova Uprave dostupni su svakodnevno – u kabinetima i putem e-pošte. Kontinuirana komunikacija i suradnja ispunjena poštovanjem i razumijevanjem te prijeko potrebnim povjerenjem i diskrecijom pokazala se itekako nužnom i učinkovitom u različitim specifičnim situacijama. Povjerenju su nedvojbeno pridonijele i uvedene transparentne procedure vezane uz nastavak studija, upis mirovanja statusa studenta, ispis kolegija te komunikacijski kanal od studijskoga programa (predstojnika, pročelnika) do Uprave.

Sa željom da se nagradi uočljiv angažman iskusnih nastavnika i osvijesti koliko su studenti i nastavnici ključni čimbenici cjelokupna nastavnoga procesa ustanovljene su i dvije nove godišnje nagrade: Nagrada za izvrsnost u nastavnome radu, za unapređenje kvalitete studiranja kroz nastavni rad i rad sa studentima, te Nagrada za mentore školske prakse na nastavničkim studijskim programima, za unapređenje kvalitete studiranja kroz mentoriranje studenata nastavničke prakse. Obje su prvi put uručene 2022. na Danu Filozofskoga fakulteta.

Za buduće brucoše, ali i studente ostalih razina FF press je niz godina izdavao tri priručnika: knjižicu *Informacije o razredbenom postupku i studijskim grupama*, kojom se Fakultet predstavljao na Smotri Sveučilišta u Zagrebu, *Vodič kroz studij s planom fakultetskih studija* te *Vodič za brucoše*, koji je tek upisanim studentima olakšavao snalaženje na Fakultetu. Danas su informacije dostupne na mrežnim stranicama Fakulteta.

U prvome tjednu akademske godine održavaju se Orijentacijski dani, na kojima se studenti prve godine prijediplomskih i diplomskih studija te strani studenti upoznaju s nastavnicima, studijskim programima, kolegama, različitim uredima, službama i centrima te udrugama i klubovima kao i svim ostalim sadržajima koje Fakultet nudi. Kako bi im se olakšalo studiranje i snalaženje, pripremaju se različiti promotivni materijali, a snimljen je i videomaterijal u svim za studente ključnim prostorima (u Infocentru, Knjižnici, Studentskoj službi i sl.).

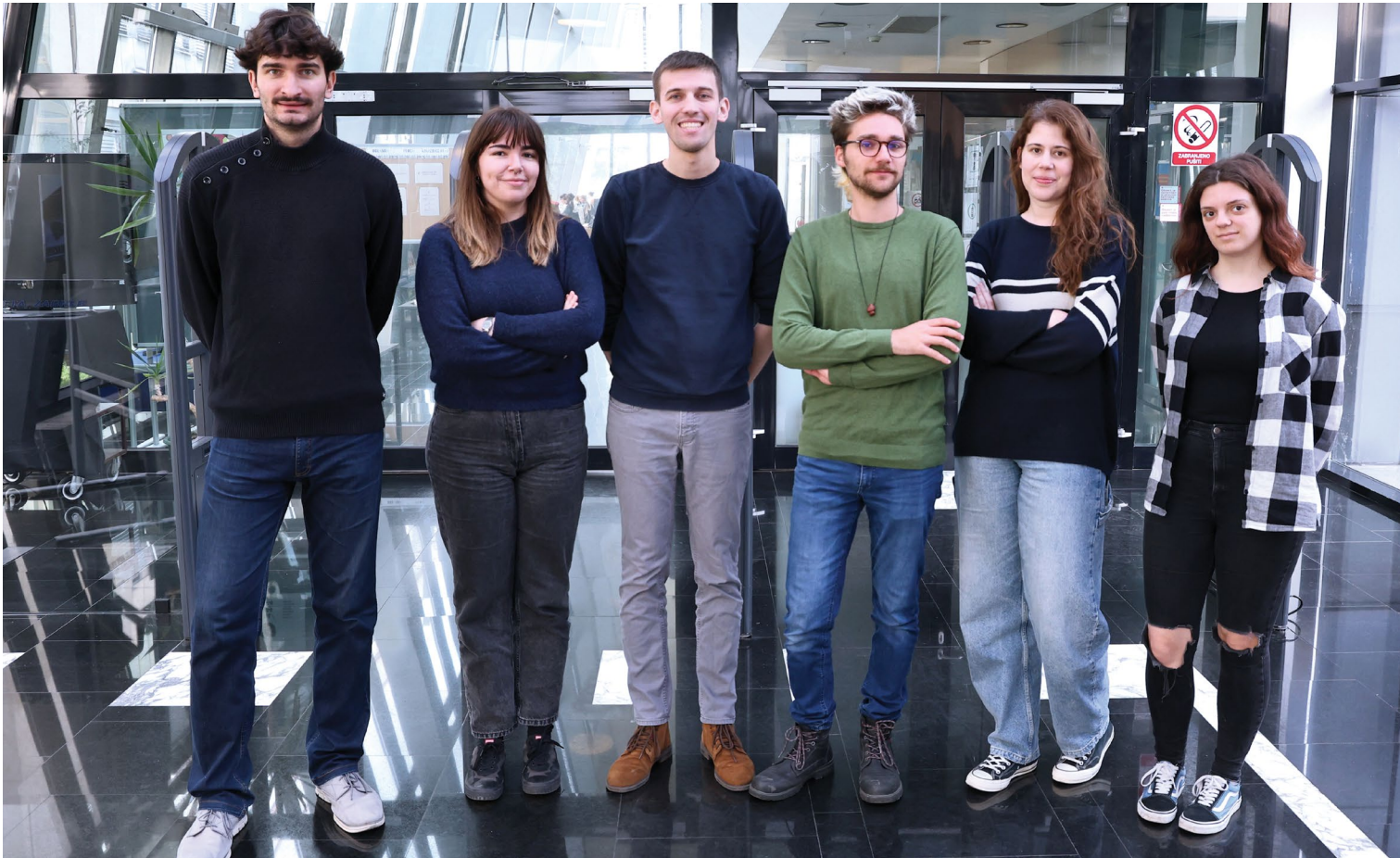
Studentima se nudi više od minimalna broja ispitnih termina u ispitnome roku, a često su organizirani i izvanredni ispitni rokovi (svaki mjesec ili pak sredinom semestra) kako bi se studentima pružilo što više prilika za polaganje ispita. Uslijed nepovoljnih okolnosti izazvanih ratom, pandemijom i potresima kao i složenim društvenim i političkim okolnostima studenti su uspijevali zadržati svoj status studenta i uz razumijevanje Uprave i nastavnika, a time im je ujedno pružena mogućnost da svoj višegodišnji trud okrunu diplomom Filozofskoga fakulteta. Mnoge odluke na različitim razinama potvrdile su da Fakultet skupno brine o studentskoj populaciji i istodobno njeguje individualan pristup svakom studentu. Upravo stoga su i u pandemijskom i poslijepotresnom razdoblju, imajući na umu važnost socijalnoga kontakta, studentima bili osigurani uvjeti za nesmetano odvijanje nastave na Fakultetu, a visokorizični studenti mogli su nastavu pratiti mrežno ili pak hibridno.

Svim studentima dostupne su različite baze podataka (korpusi, publikacije, mrežne elektroničke zbirke časopisa preko stranica Knjižnice) te računalni resursi i alati za prikupljanje i obradu građe i podataka uz pomoć institucijskoga pristupa AAI@Edu.Hr-identitetu.

STUDENTI FILOZOFSKOGA FAKULTETA I STUDENTSKE UDRUGE

Na tragu slogana *Filozofski kao način života* studenti Filozofskoga fakulteta aktivno sudjeluju u javnome životu Republike Hrvatske i na njihov je angažman Fakultet iznimno ponosan. Nekadašnji i sadašnji studenti često imaju ključnu ulogu u društvu kao aktivni sugovornici koji kritički pristupaju sadašnjosti i prošlosti usmjeravajući suvremena društvena zbivanja na osnovi svojega iskustva i stečenih znanja. Poznati kao podrška, ali i kritičari slobodnoga uma studenti Filozofskoga fakulteta zbog svojih su širokih znanja prepoznati kao marljivi budući zaposlenici koji umješno spajaju brigu za društvo, baštinu, kulturu i jezik kontekstualiziranu u suvremeno digitalno doba.

Ključni su povijesni događaji pokazali da upravo studenti Filozofskoga fakulteta brzo, ali promišljeno i odlučno dižu glas u borbi protiv svakog oblika nepravde i diskriminacije. Neovisno o ishodu različitih borbi,

Dio članova Studentskoga zbora i Vijeća studenata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2024. Slijeva nadesno: Antun Kiseljak, Nika Keserović, Andrej Mitić, Lovro Turalija, Iva Kapović i Nika Marinović.

kojih ne manjka u povijesti studentskoga života Filozofskoga fakulteta, studenti se u povijest upisuju dajući obol svim nastojanjima za bolje uvjete studiranja, rada i života na Sveučilištu, ali i u domovini.

Studenti su okupljeni u različitim udrugama na razini Fakulteta (Klub studenata Filozofskoga fakulteta) ili u okviru svojih studija pa na Fakultetu u okviru Saveza studentskih udruga Filozofskoga fakulteta (SSUFF) djeluje 16 registriranih klubova. Sve udruge aktivno promiču svoju struku organizirajući različita prigodna događanja (obilježavanje državnih praznika, tradicionalna okupljanja), znanstveno-stručne studentske konferencije, objavljuju zbornike radova, časopise, organiziraju terenska istraživanja, sudjeluju u popularizaciji znanosti i različitim aktivnostima iznimne važnosti.

Posebno je aktivan Studentski zbor Filozofskoga fakulteta, studentsko izborno predstavničko tijelo koje vodi brigu o studentskim interesima na Fakultetu, ali i u široj zajednici, predstavlja studente na svim akademskim razinama, aktivno sudjeluje u radu na Fakultetu i u radu Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu. Studentski zbor svoje predstavnike ima u Fakultetskom vijeću i u ostalim fakultetskim tijelima, povjerenstvima, odborima i radnim skupinama. Izbori za Studentski zbor Filozofskoga fakulteta i Sveučilišta u Zagrebu provode se redovito svake dvije godine. Studentski zbor organizira različite edukativne i humanitarne akcije (npr. Tjedan menstrualnog zdravlja, prikupljanje pomoći za izbjeglice te za studente pogođene potresom,

humanitarne kvizove), predavanja o zelenim politikama i održivom načinu života u okviru inicijative Zeleni Filozofski, tribine o relevantnim fakultetskim i širim društvenim temama.

Od velike su pomoći studentima i studentski pravobranitelji (pravobraniteljica i pravobranitelj) koje Studentski zbor imenuje na razdoblje od godine dana i kojima se studenti mogu obratiti za savjet, preporuku ili konkretnu pomoć u rješavanju problema. Dužnost je i zadaća studentskih pravobranitelja briga o pravima studenata, savjetovanje studenata o načinu ostvarivanja i zaštite njihovih prava, suradnja sa Studentskim zborom i sl.

Studentskom zboru i studentskim pravobraniteljima dodijeljen je prostor, a Fakultet sufinancira njihovu djelatnost te pruža nužnu administrativno-tehničku pomoć.

Na poticaj Uprave, ali i studenata i njihovih udruga redovito se održavaju konstruktivni sastanci u vezi s aktualnim temama (besplatno školovanje, otpлата školarine, vrijeme rada KSFF-a, prikupljanje pomoći migrantima, stradalima u potresu i oboljelima od raznih bolesti, poštivanje epidemioloških mjera i usklađivanje s nastavnim procesom, dolazak studenata iz ratom pogođene Ukrajine itd.). Iznimno je uspješna suradnja sa studentskim pravobraniteljima, Studentskim zborom, Klubom studenata Filozofskoga fakulteta, Savezom udruga i nizom drugih studentskih skupina okupljenih radi realizacije različitih projekata.

Na Fakultetu je iznimno aktivan i Akademski zbor *Concordia discors* (AZ CD), u kojemu svoj pjevački talent bruse studenti Filozofskoga fakulteta i drugih sastavnica Sveučilišta koji zadovolje na audiciji. Zbor je osnovao Jurica Bošković, umjetnički voditelj, na poticaj profesorice Tihane Petrović Leš. Zbor redovito nastupa na različitim koncertima, natjecanjima i turnejama kojima promiče hrvatsku i svjetsku glazbenu baštinu, za što dobiva iznimne pohvale stručne javnosti i publike. Zbor je dobitnik najviših odličja na natjecanjima u Hrvatskoj i po Europi. Godine 2012. u finalu emisije Hrvatske radiotelevizije „Do posljednjeg zbora“ osvojio je treće mjesto, a na međunarodnome zbornom festivalu *Europe Sings* povodom dana Europe 2014. godine, koji je u Beču uživo pratilo nekoliko desetaka tisuća ljudi, a u prijenosu nekoliko milijuna, sudjelovao je kao jedini hrvatski predstavnik. Za izvedbu „Velike mise u c-molu“ W. A. Mozarta sa Zagrebačkim orkestrom mladih Zbor je 2014. godine dobio Rektorovu nagradu. Zbor je nastupio i na svečanom obilježavanju ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu te redovito sudjeluje u državnim i gradskim protokolarnim obilježavanjima blagdana i ostalim svečanostima. Nastupio je i kao predizvođač na Masimovu koncertu u Areni 2022. godine. Članovi Zbora posebno se rado odazivaju pozivima za sudjelovanje na koncertima humanitarnoga karaktera, primjerice za žrtve poplava u Slavoniji i humanitarni koncert s Pjevačkim zborom mladih Josipa Kaplana u Rijeci. Zbor je za ak. god. 2010/11. dobio godišnju Nagradu Franjo Marković za doprinos umjetničkomu djelovanju na Fakultetu te posebno priznanje dekana 2022. godine. O umjetničkomu radu fakultetskoga Akademskoga zbora brinu se Vinko Karmelić i Lobel Filipić, a do 2022. godine članicom vodstva bila je i Marina Jurković.

Na Fakultetu djeluje i Sportska udruga Filozofskoga fakulteta, najnagrađivanija fakultetska udruga. Unatoč tomu što Fakultet nema vlastitu sportsku dvoranu rezultati su sportskih ekipa impresivni. U ak. god. 2022/23. studenti su se istaknuli u mnogim pojedinačnim i momčadskim sportskim natjecanjima na kojima su osvojili osam zlatnih, šest srebrnih i pet brončanih medalja, pri čemu ističemo i osvojeno prvo mjesto u pojedinačnoj konkurenciji na Tekken Esports Sveučilišnome prvenstvu Grada Zagreba. Brojna priznanja (pehari, odličja, diplome) izložena su i vidljiva svim studentima, zaposlenicima i gostima u auli Fakulteta.

STUDENTSKE AKTIVNOSTI I PROJEKTI

Fakultet redovito podržava studentske aktivnosti sa svim raspoloživim resursima, ponajprije nudeći prostor, ali i pomažući u pripremi događanja. Posebno su aktivni studenti okupljeni u Klubu studenata Filozofskoga fakulteta (KSFF), koji organiziraju tribine o društveno aktualnim temama, slušaonice različitih žanrova glazbe uz popratni edukativni program o povijesti i razvoju tematiziranoga glazbenog pravca, filmske večeri (projekcije filmova uz uvodnu i popratnu diskusiju, u ciklusima ili pojedinačnim angažmanima), kvizove općega znanja, ali i tematske vezane uz profil pojedinih odsjeka, večeri stripa (uz sudjelovanje autora i izdavača stripova), odsječke večeri namijenjene upoznavanju i međusobnom povezivanju kolega koji studiraju na različitim godinama istih smjerova ili katedri i sl. KSFF organizira i Open Air, događaj kojim se obilježava zadnji dan nastave u akademskoj godini kao i različite projekte (studentske skupove znanstvenog ili stručnog karaktera, izložbe, projekte proizišle iz nastave).

Financijsku podršku Fakultet pruža u okviru Natječaja za sufinanciranje studentskih projekata, na koji se prijavljuju studentske udruge koje djeluju na Fakultetu, a u radu povjerenstva za procjenu projekata osim nadležnih prodekana sudjeluje nekoliko studenata. Sve veći broj prijava na Natječaj pokazatelj je povećana zanimanja studenata za timski rad i različita terenska istraživanja, organizaciju različitih studentskih događanja te objavljivanje studentskih časopisa. Studentski su projekti od posebne važnosti jer provoditelji stječu danas nužne vještine projektnoga menadžmenta i uče se timskom radu, što im zajedno sa stečenim znanjem i vještinama omogućuje brzo zapošljavanje nakon studija, a istodobno pridonosi kvalitetnijoj i sadržajnijoj promociji Filozofskoga fakulteta. U ak. god. 2022/23. Fakultet je raspisao Natječaj za financiranje studentskih projekata na koji su stigle 43 prijave za projekte popularizacije pojedinih studija i disciplina, sudjelovanje na konferencijama u Hrvatskoj i inozemstvu, sudjelovanja u arheološkim terenskim pregledima, objavljivanje studentskih časopisa i sl. Odobrenim projektima dodijeljeno je ukupno 21 212 eura, što svjedoči o kvaliteti studentskih projekata i prepoznate važnosti za Fakultet u cjelini. Također primjetan je trend sve većeg uključivanja studenata u stručne i znanstvene projekte koje vode nastavnici Filozofskoga fakulteta (izrada leksikografskih izdanja, terenska i arhivska istraživanja i sl.), a čime uključeni studenti dodatno razvijaju stručne i socijalne kompetencije.

Filozofski fakultet prepoznat je i kao dobar domaćin brojnim studentskim događanjima pa je tako ugostio i sudionike Europskoga studentskog debatnog prvenstva (EUDC) održanoga 2022. godine, a u više su navrata održane i međunarodne studentske konferencije. Na studentskoj debati *Europa 2024. iz studentske perspektive* održanoj 13. rujna 2023. u okviru događaja *Stanje Unije 2023. – Pogled u 2024.* koju je organiziralo Predstavništvo Europske komisije u Hrvatskoj, pobijedio je Antun Dulibić (s mentoricom profesoricom Gabrijelom Kišiček), student povijesti i sociologije na Filozofskome fakultetu.

HUMANITARNI PROJEKTI

Studenti spremno pomažu svim pripadnicima ranjivih skupina, posebno državljanima drugih zemalja koji su zbog nesigurnih životnih okolnosti napustili svoje domove.

U ožujku 2018. započeo je tečaj hrvatskoga jezika eksperimentalna karaktera namijenjen strancima – tražiteljima azila i azilantima – u kojemu su aktivno volonterski sudjelovali i studenti. „Opismenjavanje na hrvatskome kao inome jeziku tražitelja azila i azilantata“ naslov je rada studenata Đurđice Ocvirk, Lovre Rađoševića i Francesce Sammartino nagrađenoga Rektorovom nagradom za ak. god. 2018/19.

Promocija magistara u dvorani D7, 2024.

Od početka rata u Ukrajini Filozofski je fakultet u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i Sveučilištem u Zagrebu upisao 15 državljana Ukrajine (u vidu prijelaza ili pak kao redovite studente na cjelokupan studij), koji su se uključili u redovitu nastavu uz veliku podršku svih nastavnika i kolega studenata. Pročelnici, voditelji studija i svi nastavnici iskazali su golemo razumijevanje za prijam studenata i pružili im pomoć u prilagodbi na nov sustav studiranja, koji im je postao svojevrsno utočište. Studenti su upisali tečaj hrvatskoga jezika i kulture u *Croaticumu* – Centru za hrvatski kao drugi i strani jezik, namijenjen studentima iz Ukrajine koji su pod privremenom zaštitom Republike Hrvatske.

Studenti su pokazali izrazit senzibilitet prema ranjivim skupinama – među ostalim i prema migrantima i Ukrajcima izbjeglima uslijed rata u Ukrajini – na vrlo konkretne načine i u različitim oblicima: humanitarna pomoć, prijevoz prikupljene pomoći u motel „Plitvice“ i druga prihvatilišta te pomoć u obliku prevođenja, pouke i asistencije učenicima u školama.

Nakon potresa u Petrinji i Sisku organizirano je prikupljanje pomoći stradalima u potresu – na razini čitava Fakulteta i u okviru pojedinih odsjeka. Mnogim humanitarnim akcijama i aktivnostima Fakultet je pokazao senzibilitet i razumijevanje prema studentima kojima je bila potrebna humanitarna pomoć, ali i nastavak studija radi socijalizacije i nastavka obrazovanja, pa im je nakon potresa osigurana financijska pomoć te psihološka potpora u Savjetovalištu ako su ju zatražili.

Stručni i znanstveni rad te različite aktivnosti važne za akademsku i društvenu zajednicu priznati su i brojnim dekanovim i rektorovim nagradama koje se studentima Filozofskoga fakulteta redovito dodjeljuju. Najbolji studenti na svakome studiju svake godine dobivaju Nagradu za izvrsnost u studiju, koja uključuje i komplet knjiga prema izboru iz ponude FF pressa. Od 2020. godine više od 197 studenata dobilo je 38 rektorovih nagrada. Ak. god. 2021/22. Rektorovu nagradu, pojedinačno i skupno, dobilo je čak 50 naših studenata. Od ak. god. 1997/98. najbolji studenti bibliotekarstva primaju novčanu nagradu i povelju Zaklade Dr. Ljerka Markić-Čučuković, osnovane u čast predstojnice Katedre za bibliotekarstvo.

ZAKLJUČAK

Ovaj iznimno sažet opis govori o bogatoj i raznovrsnoj aktivnosti studenata Filozofskoga fakulteta, koji usvajaju osnovna znanja iz struke i istodobno se uče toleranciji, otvorenosti i empatiji te aktivno sudjeluju u životu Fakulteta i pripremi za tržište rada.

Velik broj alumna, i prvostupnika i magistara, prisutnih i iznimno aktivnih u javnome životu Republike Hrvatske potvrda je kvalitete raznorodnih studijskih programa te znanja, profesionalnosti i kolegijalnoga pristupa nastavnika i ostalih uključenih u nastavni proces.

U najvećoj društveno-humanističkoj visokoškolskoj ustanovi u Hrvatskoj, stjecištu znanja i želje za znanjem, iskustva i želje za iskustvom, nužno je kontinuirano unapređivanje i poboljšanje studijskih, studentskih i nastavnih uvjeta i okolnosti, ali zahvaljujući vrlo konstruktivnoj suradnji svih uključenih sudionika – studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja – uspjeh je zajamčen. Dostupnost i susretljivost, znanje i razumijevanje ključni su preduvjeti za daljnji uspjeh u radu i životu svih nastavnika i studenata Filozofskoga fakulteta.

Upravo iskustvo suradnje ispunjene međusobnim uvažavanjem, poštovanjem i konstruktivnim angažmanom studenata i zaposlenika Filozofskoga fakulteta ističemo kao ohrabrujuće pokazatelje u daljnjim zajedničkim naporima za unapređenje kvalitete studiranja i studentskoga života te za unapređenje radnog okruženja nastavnika i nenastavnog osoblja Fakulteta.

Ivana Vidović Bolt
u suradnji s voditeljima ureda i službi Filozofskoga fakulteta

Napomena. Djelatnici fakultetskih službi opisanih u ovome poglavlju navedeni su na objedinjenu popisnu djelatnika svih stručnih službi Filozofskoga fakulteta na kraju teksta o razvoju Fakulteta i organizacijskoj podršci znanstveno-nastavnomu radu.

